

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Освітня програма	33674 Екологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	33674
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Міронова Наталія Геннадіївна, Ломазов Павло Костянтинович, Іванців Василь Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.09.2021 р. – 24.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/69/80/6980e191-ac5f-4475-9b73-f853f1ba07ca/zvit_pro_samoots_33674.pdf
Програма візиту експертної групи	http://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/61/e0/61e0c7c6-be34-4bc1-98b7-2aec4d84a4a9/progr_rozkl_roboty_expert_group.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Екологія» у СНУ ім. В. Даля акредитується вперше. Матеріали самоаналізу є коректними та підтвердились у ході акредитаційної експертизи. Частина матеріалів потребувала ширшого висвітлення. Для уточнення фактів, указаних у СО, а також тих, що не були висвітлені, ЕГ були вчасно надані матеріали. Онлайн-візит ЕГ відбувся згідно із затвердженою програмою; ЗВО забезпечив присутність осіб, зазначених у програмі. Створене портфоліо ОП дозволяє зручно та прозоро аналізувати діяльність та якість освітньої програми. Для реалізації освітнього процесу за ОП у ЗВО є достатні матеріально-технічні та інформаційні ресурси. Цьому сприяє активна грантова діяльність ЗВО. В цілому освітнє середовище забезпечує гідні умови для реалізації ОП, а підтримка здобувачів шляхом використання інформаційних систем та платформ створює умови для студентоцентрованого навчання. ОП орієнтована на забезпечення регіональних потреб у фахівцях-екологах, проте наявні програмні результати навчання, які передбачені стандартом, не в повній мірі охоплюються ОК.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Освітній процес у ЗВО врегульований положеннями, які представлені на сайті ЗВО у вільному доступі. Наявність інформаційного ресурсу e-Campus є потужним інструментом студентоцентрованого навчання. Автоматичний вибір вибіркових дисциплін в особистому кабінеті студента свідчить про його незаангажованість. На більшість процедур в університеті в допомогу студенту створені навчальні відео. У ЗВО створено ефективну інфраструктуру для осіб з особливими освітніми потребами. Для учасників освітнього процесу функціонують юридична клініка "PRO BONO", Центр гендерної культури.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

До слабких сторін ОП Екологія відноситься не повна відповідність ОК заявленим ПРН у т.ч. часткове забезпечення освітніми компонентами таких програмних результатів навчання, як ПР6, ПР12, ПР24. Наявність у силабусах ОК застарілої бази літературних джерел. Недостатня мотивація студентів до використання можливостей академічної мобільності та неформальної освіти. Відсутність анонімного опитування здобувачів освіти щодо виявлення конфліктних ситуацій, проявів дискримінації, сексуальних домагань, нетолерантності. ЗВО рекомендується привести у відповідність зміст ОК заявленим ПРН. Забезпечити досягнення ПР6, ПР12, ПР19, ПР24 у повному обсязі та підсилити реалізацію унікальності програми. Оновити базу літературних джерел. Ширше використовувати результати власних досліджень викладачів при викладанні ОК. Посилити діяльність внутрішньої системи якості освіти у частині надання консультативної допомоги та моніторингу в системі ОП-ПРН-ОК. Активізувати донесення інформації студентам про академічну мобільність та неформальну освіту. Рекомендується створити анонімні опитування щодо конфліктних ситуацій, проявів дискримінації, сексуальних домагань, нетолерантності та оприлюднювати їх результати.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОП «Екологія» є підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі екології, здатних динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички з автономною діяльністю та відповідальністю під час вирішення проблемних питань у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, розробляти та впроваджувати інноваційні та ефективні природоохоронні заходи. Цілі ОП відповідають місії, стратегічному баченню, стратегічним напрямкам розвитку Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (далі СНУ ім. В. Даля), що визначені у «Стратегії розвитку СНУ ім. В. Даля до 2030 року» (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Strategiya-rozvytku-SNU-im.-V.-Dalya-na-2019-2030-roku.pdf>). В Статуті СНУ ім. В. Даля (затверджений наказом МОНУ від 08.06.2017 р. №810), зокрема частині «Концепція освітньої діяльності»

(<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Statut-08.06.2017.pdf>) вказано, що концепція освітньої діяльності ЗВО базується на сприянні сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу. Підготовка фахівців за спеціальністю 101 «Екологія» розпочата в 1995 р. (у т. ч. магістрів). Під час зустрічі ЕГ з адміністрацією ректорка СНУ ім. В. Даля Поркунян О. В. зазначила, що екологічна складова є необхідною для діяльності промислових підприємств регіону. Унікальність ОП у т.ч. включає здатність випускників забезпечувати організацію і проведення екологічних досліджень, моніторингу та здійснення розробки, обґрунтування та впровадження природоохоронних проектів у мінливих економічних умовах та сучасних екологічних викликах, дотримуючись стратегії сталого розвитку. Результати зустрічей ЕГ з роботодавцями та випускниками ОП підтвердили необхідність поданої на акредитацію ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Відповідно до Положення про освітні програми в СНУ ім. В. Даля (введено в дію наказом ректора № 105/17 від 04 червня 2020 р., <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-OP.pdf>) до складу проектної групи входять педагогічні, науково-педагогічні та/або наукові працівники. Здобувачі вищої освіти та роботодавці брали участь у засіданні кафедри (витяг з протоколу №12 від 26.05.2021). Під час інтерв'ювання роботодавців ЕГ була підтверджена інформація стосовно їх участі в обговоренні ОП та врахування пропозицій і рекомендацій, що були запропоновані під час проведення спільних заходів (конференцій, підписання договорів про співробітництво, головування представників роботодавців на засіданнях ЕК із захисту кваліфікаційних робіт). Зокрема, начальник проектного відділу ПрАТ «Севєродонецький ОРГХІМ» Вшивцев С. П. підтвердив врахування у цілях та програмних результатах навчання питань природоохоронних технологій. Під час Відкритої зустрічі проф. Близнюк О. М. зав. кафедрою біотехнології, біофізики та аналітичної хімії Харківського політехнічного інституту повідомила, що тривалий час співпрацює з кафедрою СНУ ім. В. Даля у науковій та навчальній роботі, брала участь в обговоренні ОП, що посприяло розвитку визначених ОП загальних та фахових компетенцій. Під час інтерв'ювання здобувачів та представників студентського самоврядування було з'ясовано, що студенти брали участь у розгляді та затвердженні ОП. Таким чином, є підстави вважати, що позиції та потреби стейкхолдерів при формуванні цілей та результатів навчання ОП враховані.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Місто Севєродонецьк є найбільшим центром хімічної промисловості України, відповідно потребує кваліфікованих фахівців-екологів, здатних підвищувати екологічну безпеку техногенно навантаженого середовища. Цілі та ПРН ОП визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, що дозволяє випускникам працевлаштуватись за фахом. Зустріч ЕГ з роботодавцями – представниками найпотужніших підприємств регіону ПрАТ «Севєродонецький ОРГХІМ», ТОВ «Хімтехнологія», ТОВ НВП «Зоря», ПрАТ «Хімпроект» підтвердила, що випускники ОП є кваліфікованими спеціалістами та відповідають вимогам сучасного ринку праці. Роботодавці також повідомили, що випускники ОП «Екологія» працюють на цих підприємствах, а здобувачі мають можливість проходити переддипломну практику. З метою врахування потреб роботодавців передбачено вивчення ОК: Сучасні природоохоронні технології та об'єкти, Системний аналіз якості навколишнього середовища. НПП брали участь у розробці стратегії розвитку громад (екологічна складова), дослідженнях впливу інститутів громадського суспільства на вирішення екологічних проблем Східного регіону, входять до складу робочих груп з питань впровадження смарт-спеціалізації у процес стратегічного планування розвитку Луганської області та з розробки проекту Регіонального плану управління відходами Луганської області. У відомостях СО відсутня інформація щодо врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП; вважаємо, що попри регіональний контекст ОП, при формулюванні цілей та результатів навчання варто ознайомлюватись з вітчизняним та іноземним досвідом подібних ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» було затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р., № 1066 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-magistr.pdf>). Освітня програма, у редакції 2020 р. та 2021 р. частково приведена у відповідність до вимог СВО. Аналіз ОП редакції 2021 р. (затвердженої рішенням Вченої Ради СНУ ім. В. Даля Протокол № 13 від 26.06.2021 р.) відображає цілі, загальні та фахові компетенції, програмні результати навчання, форми атестації здобувачів відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня спеціальності 101 «Екологія». Аналіз ЕГ ОП «Екологія» встановив, що ОП дозволяє досягти

результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти (СВО) за спеціальністю 101 «Екологія», окрім часткової реалізації ПРН06, ПРН12, ПРН19, ПРН24.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП узгоджуються з місією, стратегічним баченням, стратегічними напрямками розвитку СНУ ім. В. Даля. При розробці ОП враховані як галузевий контекст, так і потреби ринку праці регіону, а також позиції державних органів влади. Позитивні практики: 1. ОП сформовано із залученням представників всіх груп стейкхолдерів. 2. ПРН визначені СВО, дозволяють досягнення цілей ОП та відображають рекомендації, надані стейкхолдерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: 1. ЗВО змінено один ПРН, що стосується дослідницької діяльності, а не екологічної складової ОП (ПРН19). Недоліки: 1. Досвід вітчизняних освітніх програм врахований недостатньо. 2. У відомостях про СО відсутня інформація щодо того, яким чином досвід іноземних освітніх програм був врахований при формулюванні цілей ОП та програмних результатів навчання. 3. Зважаючи на можливість зміни вибіркової компоненти в процесі реалізації самого вибору, виникає питання щодо можливості досягнення усіх передбачених ПРН. Рекомендації: 1. Збільшити обсяг пошуку інформації за аналогічними ОП в ЗВО України, не обмежуючись університетами, на які йде посилання у відомостях СО. 2. Звернути увагу на досвід аналогічних іноземних програм, у частині впровадження новітніх технологій та наукових досягнень на світовому рівні. 3. Подальше удосконалення ОП шляхом впровадження ПРН, які будуть забезпечувати фахові компетентності для захисту НС Луганської області (у т.ч. раціонального природокористування в аграрному секторі регіону, заявленого в ОП). 4. Врахувати необхідність реалізації ПРН, зазначених у СВО, завдяки обов'язковим освітнім компонентам НП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП є унікальною з фокусом на екологічні особливості Сходу України. Цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. Стейкхолдери були залучені до формулювання цілей та ПРН. Здобувачі беруть участь в роботі органів управління ЗВО. ОП є затребуваною на ринку праці. ОП підтримується стейкхолдерами – представниками роботодавців, органів державного управління. Досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм врахований не в повній мірі. Беручи до уваги сильні та слабкі сторони, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Екологія» відповідає рівню В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми редакції 2020, 2021 року складає по 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія» (наказ МОН України №1066 від 04.10.2018 р.). Обсяг кредитів ЄКТС у навчальних планах ОП 2020 р., ОП 2021 р. складає по 90 кредитів, що відповідає навчальному навантаженню для відповідного рівня вищої освіти. В ОП 2021 року визначено перелік обов'язкових ОК у кількості 67 кредитів ЄКТС (74,4%) та вибірових - 23 кредитів ЄКТС (25,6%). Розподіл обов'язкових та вибірових компонентів відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (пункту 15 частини першої статті 62), де встановлено обсяг вибірових дисциплін не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП. ОП 2021 р. відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія» в частині забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Так, згідно із Стандартом мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення вивчення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю (в ОП 2021 року – 49,5%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП 2021 р. та НП 2021 р. дозволив ЕГ впевнитись, що зміст освітньої програми має чітку структуру в контексті загального часу навчання (за семестрами/роками). Освітні компоненти (далі ОК) поділено на обов'язкові та вибіркові. Обов'язкові ОК (67 кредитів) включають комплексний курсовий проект (1,5 кредиту ECTS), переддипломну практику (7,2 кредити ECTS), підготовку кваліфікаційної роботи магістра (13,8 кредиту ECTS). На вибіркові компоненти ОП припадає 23 кредити ECTS. ЕГ зазначає, що в НП 2021 р. на вивчення обов'язкових компонент ОК4 «Цивільний захист» та ОК5 «Охорона праці в галузі» виділено по 1,5 кредити, попри рекомендований мінімум в 3 кредити. Аналіз ОП 2021 р. та НП 2021 р. в частині відповідності ПРН та компетентностям свідчить, що: 1. ПРО6 «Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання» досягається ОК1 «Методологія та організація наукових досліджень», ОК3 «Основи педагогіки вищої школи», ОК7 «Системний аналіз якості навколишнього середовища», ОК11 «Комплексний курсовий проект» та ОК13 «Підготовка кваліфікаційної роботи магістра», предметна область яких не включає геоінформаційне моделювання. При ознайомленні ЕГ з силабусами виявлено, що в силабусі ОК3 ПРО6 – відсутній. 2. ПР12 «Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища» досягається ОК7 «Системний аналіз якості навколишнього середовища» та ОК9 «Екологічна політика та екологічний аудит», що не відповідає предметній області даних ОК. Однак даний ПРН досягається вибірковою компонентою ВК2 «Оцінка впливу на довкілля» та ВК1 «Обладнання та основи проектування природоохоронних об'єктів», що унеможливує досягнення вказаного ПРН, якщо здобувачі здійснять вибір на користь інших дисциплін. 3. ПР19. «Уміти самостійно планувати виконання дослідницького та/або інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами» суперечить Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія» (наказ МОН України №1066 від 04.10.2018 р.) Так як формулювання «Уміти самостійно планувати виконання дослідницького завдання ...» передбачено Стандартом для освітньо-наукових програм. 4. ПР24 «Уміти використовувати методи оцінки і прогнозування стану геосистем при проектуванні систем їх захисту» досягається ОК6, ОК11 та ОК13. В ЕГ виникає сумнів щодо забезпечення зазначеного ПРН, оскільки в силабусі ОК6 вказано, що здобувач набуде наступних компетенцій ФК01, ФК02, ФК09, ФК12, що не відповідає таблиці 2 ОП 2021 р. в якій заявлено для даного ОК – ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК07, ФК01, ФК03, ФК07, ФК09, ФК10, ФК12, ФК14. 5. ОК4 «Цивільний захист» та ОК5 «Охорона праці в галузі» практично дублюють набуті компетентності. Експертна група дійшла висновку про невідповідність ОП підкритерію 2.2.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

За результатами аналізу ОП 2021 р. та силабусів, інтерв'ювання здобувачів та роботодавців, інформації отриманої та Відкритій зустрічі, ЕГ встановила, що зміст ОП загалом відповідає предметній області, визначеної для спеціальності 101 «Екологія». В меті ОП вказано, що вона спрямована на підготовку фахівців здатних динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички з автономною діяльністю та відповідальністю під час вирішення проблемних питань у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, розробляти та впроваджувати інноваційні та ефективні природоохоронні заходи. Отже, мета ОП відповідає предметній області спеціальності 101 «Екологія».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У СНУ ім. В. Даля визначені умови формування індивідуальної освітньої траєкторії такими документами: Положенням про організацію освітнього процесу СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 163/1-01 від 04 вересня 2020 р., <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-.pdf>) та Положенням про порядок та умови формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами вищої освіти СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 158/4 від 02 червня 2021 р., <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-Ind.-trayektoriyu-21.05.21-1.pdf>), що оприлюднені на сайті ЗВО. В ОП «Екологія» 25,6% загального обсягу відведено на вибіркові дисципліни, 23 кредити розділено по 5 кредитів на 4 дисципліни і одна – 3 кредити. ЗВО надані ЕГ копії Індивідуальних навчальних планів здобувача вищої освіти (далі ІНПЗВО) 1 та 2 курсу навчання (2 копії 2021 року вступу і 3 копії 2020 року вступу). Аналіз ЕГ даних ІНПЗВО засвідчив однакові вибіркові дисципліни в 1 (ВК1 та ВК2) та 2 (ВК3 та ВК4) семестрі здобувачів 2021 та 2020 року вступу, що свідчить про слабку практику формування індивідуальних траєкторій навчання здобувачів освіти шляхом вибору ОК. Під час інтерв'ювання здобувачів з'ясовано, що вони ознайомлені із процедурою вибору дисциплін. Каталог вибіркових освітніх компонент розміщений в електронному кампусі ЗВО (<http://moodle2.snu.edu.ua/course/view.php?id=2210>), через який здійснюється вибір дисциплін. У НП 2021 р. передбачено відповідне навчальне навантаження для вибіркових дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП 2020 р. передбачено ОК «Асистентська практика (без відриву від навчання)» та «Переддипломна практика», а в ОП 2021 р. передбачена лише «Переддипломна практика» в обсязі 7,2 кредити. Згідно з наданими ЕГ документами ЗВО основними базами для проходження переддипломної практики є: ПрАТ «Севєродонецький ОРГХІМ», ТОВ «Науковий центр вивчення ризиків «РІЗІКОН», ТЗОВ «Продмашстрой» та інші. Проведення практичної підготовки здобувачів освіти регламентує: Положення про організацію освітнього процесу СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 163/1-01 від 04 вересня 2020 р., <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-.pdf>) та Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 103/4 від 04 червня 2020 р., <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-praktyku.pdf>). ЕГ проаналізовано надані ЗВО матеріали (договори баз практик, звіти про проходження практики). Інтерв'ювання здобувачів та роботодавців підтвердили проходження практик на підприємствах, що дозволило зробити висновок про високий рівень практичної підготовки здобувачів. ЕГ виявлено, що в наданих копіях Індивідуальних навчальних планів здобувача вищої освіти 1 курсу є ОК 12 «Асистентська практика (без відриву від навчання)», яка відсутня в ОП 2021 р. та НП 2021 р.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ встановлено, що соціальні навички (soft skills) за ОП «Екологія» формуються в результаті вивчення дисциплін ОК2 «Іноземна мова», ОК3 «Основи педагогіки вищої школи», під час виконання та захисту кваліфікаційної роботи магістра та комплексного курсового проекту, під час проходження переддипломної практики. Під час переддипломної практики студенти здобувають такі компетентності як навички роботи у групі; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети; здатність безконфліктно вирішувати проблеми, що виникли у взаєминах з іншими людьми. Інтерв'ювання роботодавців та інформація отримана на Відкритій зустрічі засвідчує достатній рівень набутих соціальних навичок у здобувачів та випускників.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 101 «Екологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти наразі відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 163/1-01 від 04 вересня 2020 р.) (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-.pdf>) та Положення про організацію самостійної роботи СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 102/4 від 04 червня 2020 р.) (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-SRS.pdf>) навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача, регламентується наступним чином: для денної форми навчання не менше як 30% загального обсягу навчального часу; для заочної форми навчання не менш як 90% від загального обсягу часу. Оцінка результативності самостійної роботи здійснюється проведенням поточного контролю, тестового контролю, письмових та усних колоквиумів, публікацій в наукових виданнях (ст.8 Положення). Під час спілкування ЕГ із здобувачами встановлено відсутність скарг на надмірне аудиторне навантаження чи перевантаження, також відсутні скарги на нестачу часу на самостійну роботу. Серед наданих ЗВО результатів анкетувань (запит 6), практики анкетування здобувачів освіти, для співвіднесення фактичного навантаження здобувачів освіти та обсягу ОП та ОК не виявлено.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів освіти за дуальною формою освіти на ОП «Екологія» не здійснюється. Гарант ОП підтвердила, що планується запровадження дуальної форми освіти за даною ОП. У ЗВО наявне Положення про організацію освітнього процесу за дуальною формою навчання у СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: 1. Обсяг ОП та окремих ОК (в кредитах ECTS) відповідає вимогам законодавства та Стандарту вищої освіти для магістерського рівня. 2. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності. Позитивні практики: 1. Здобувачі мають можливість отримати практичну підготовку на базі провідних підприємств регіону. 2. Вибіркові дисципліни обираються в автоматичному режимі в особистому кабінеті студента.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Не повне охоплення ПРН, визначених СВО, обов'язковими ОК. 2. Окремі ОК формують повністю ідентичні компетентності. 3. ПРН в ОП не тотожні тим, що вказані у РП (силабусах) відповідних ОК. Недоліки: 1. Відсутні практики вибору різних вибіркових ОК на ОП. 2. При складанні Індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти допускаються помилки. Рекомендації: 1. Переглянути зміст ОП з метою підсилення екологічної складової та повного охоплення ПРН, визначених СВО, зокрема «знати новітні методи геоінформаційного моделювання», «оцінювати ландшафтне та біологічне різноманіття», «використовувати методи оцінки і прогнозування стану геосистем» обов'язковими ОК. 2. Забезпечити тотожність формування компетентностей та ПРН в ОП і РП (силабусах) ОК. 3. Забезпечити формування Індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти відповідно до ОП та НП. 4. Розширити можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору здобувачами вибіркових дисциплін. 5. Розглянути можливість впровадження дуальної освіти, враховуючи особливості ОП та можливості підприємств регіону.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Аналіз матеріалів СО та інформація, яка отримана під час проведення акредитаційної експертизи, свідчать, що вимогам Критерію 2 відповідають підкритерії 2.1 та 2.6. Підкритерій 2.2. не відповідає вимогам Критерію 2, оскільки не забезпечується відповідність ПРН обов'язковими ОК. Недоліки у підкритеріях 2.4 та 2.5 зумовлені необхідністю удосконалення ОП у напрямку можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, виправлення розходження ОП та Індивідуальних навчальних планів здобувача вищої освіти в частині практичної підготовки. Підкритерії 2.7 та 2.9 не застосувались через відсутність затвердженого професійного стандарту та навчання здобувачів за дуальною системою. Вказані недоліки можна усунути протягом року через системне переформатування ОК. Зважаючи на сильні і слабкі сторони та позитивні практики за ОП, експертна група дійшла висновку, що ОП «Екологія» відповідає рівню Е за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому для здобуття вищої освіти у СНУ ім. В. Даля в 2021 році оприлюднені на офіційному сайті ЗВО у вкладці Вступнику (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Pravyla-pryjomu-2021-vid-25-06-2021.pdf>). Вони є логічно структурованими, чіткими та зрозумілими. Містять перелік спеціальностей, у т.ч. тих, яким надається особлива підтримка (спеціальність Екологія входить до цього переліку). Порядок прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра (Додаток 11 Правил прийому) має чітко прописану та зрозумілу процедуру вступу. ЕГ встановила, що Правила прийому не містять дискримінаційних положень та ознак.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньо-професійною програмою Екологія враховують особливості ОПП. Програма фахового вступного випробування щорічно оновлюється та оприлюднюється на сайті ЗВО. До формування програми залучені провідні викладачі групи забезпечення. Зміст програми включає розділи, що відповідають рівню початкових (вхідних) компетентностей (зокрема, Загальна екологія та неоекологія, Природоохоронне законодавство та екологічне право, Техноекотолгія, Моніторинг довкілля тощо). Коефіцієнт вагомості фахового вступного випробування є найбільшим і складає 0,7. Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування, тестові завдання мають три рівні складності. До складових конкурсного балу включено додаткові бали за навчальні та наукові досягнення за відповідним напрямом підготовки (або галуззю знань), що сприяє формуванню контингенту здобувачів, які вмотивовані та здатні до навчання на ОПП. При спілкуванні із здобувачами освіти ЕГ встановила, що при вступі у 2021 році абітурієнти скористались цією можливістю, отримавши додаткові бали за публікацію, це підтвердила представник Приймальної комісії.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, регламентуються низкою документів, а саме Правилами прийому для здобуття вищої освіти у СНУ ім. В. Даля в 2021 році, Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу, Положенням про порядок зарахування освітніх компонент та результатів неформальної освіти і визначення та ліквідації академічної різниці, які оприлюднені на офіційному сайті ЗВО у вкладці Нормативно-правової документації та є загальнодоступними. Ці правила чітко встановлюють процедури визнання та перезарахування результатів навчання, отриманих під час навчання за програмами академічної мобільності, а також при зарахуванні освітніх компонентів, які здобувачі освіти опанували в інших ЗВО. Для зручності реалізації вказаних процедур на сайті ЗВО розміщені шаблони документів (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-87>). Приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на ОП Екологія відсутні. При спілкуванні із здобувачами освіти ЕГ встановила, що вони мають чітке уявлення про можливості академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентуються Положенням про порядок зарахування освітніх компонент та результатів неформальної освіти і визначення та ліквідації академічної різниці, яке оприлюднене на офіційному сайті ЗВО у вкладці Нормативно-правової документації та є загальнодоступним. В Положенні чітко встановлено процедуру визнання та перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в результаті проходження масових відкритих онлайн-курсів, що розміщені на різних освітніх платформах (наприклад: Prometheus, Coursera, EdX та інші.) з отриманням відповідного документу. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись в якості як окремого освітнього компонента, так і його окремої теми. Для кожного випадку передбачена своя процедура, яка є надійною і не складає труднощів у реалізації. Приклади визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті на ОП Екологія відсутні. Експертною групою при спілкуванні із здобувачами освіти встановлено, що вони поінформовані про можливості неформальної освіти. Також виявлено, що практично у всіх силабусах ОПП Екологія задекларовано визнання результатів неформальної освіти у розділі Політика курсу шляхом зарахування окремих тем (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/silabusi-navchalnih-disciplin>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: 1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими. Зручною для пошуку різноманітної інформації є вкладка Вступнику на сайті ЗВО. 2. Наявність Положень про визнання результатів навчання в інших ЗВО та неформальної освіти, їх зрозумілість та доступність на сайті ЗВО. Позитивні практики: 1. Створення відеороликів з роз'ясненням умов вступу на ОР магістр. 2. Оприлюднення в силабусах політики щодо визнання результатів неформальної освіти. 3. Оприлюднення в допомогу здобувачам освіти шаблонів для оформлення документів щодо визнання результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1. Недостатня мотивація студентів до використання можливостей академічної мобільності та неформальної освіти. Недоліки: 1. Відсутність на ОП Екологія прикладів визнання результатів навчання в інших ЗВО та неформальної освіти. Рекомендації: 1. Рекомендуємо активізувати донесення інформації про академічну мобільність та неформальну освіту через її оприлюднення на сайті структурного підрозділу, що забезпечує підготовку фахівців, а також шляхом залучення органів студентського самоврядування, ради молодих вчених, фокус-груп. 2. Рекомендуємо розширити можливості неформальної освіти, а саме визнавати як результати неформальної освіти не тільки проходження масових відкритих онлайн-курсів, розміщених на освітніх платформах (згідно з п. 8.1 Положення про порядок зарахування освітніх компонент та результатів неформальної освіти і визначення та ліквідації академічної різниці), а також зараховувати результати тренінгів та короткотермінових курсів, що проводяться різними закладами чи організаціями (у т.ч. громадськими) і є актуальними для спеціальності Екологія.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, є у вільному доступі на сайті ЗВО. Процедури визнання результатів навчання в інших ЗВО та неформальної освіти є чіткими, регулюються відповідними положеннями, які оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Недоліки – не суттєві.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Методи і форми реалізації ОП Екологія спрямовані на забезпечення особистісно-орієнтованого та проблемно-орієнтованого навчання, що дозволяє дотримуватись студентоцентрованого підходу. Основними формами на ОП є навчальні заняття (лекційні, практичні, лабораторні), самостійна робота. Поряд із традиційними методами навчання та викладання впроваджуються інноваційні. Застосування пояснювально-ілюстративного методу забезпечує ефективне осмислення фактів здобувачами, тому використання мультимедійних презентацій під час лекційних занять схвально оцінювалось студентами при зустрічі з ЕГ. Використання на лабораторних і практичних роботах репродуктивного методу забезпечує виконання студентами поставлених завдань в аналогічних ситуаціях. Метод проблемного викладання широко використовується для вирішення проблемного (пізнавального) завдання. Дослідницький метод використовується при проведенні спостережень та виконанні дій пошукового характеру як під час аудиторних занять, так і при виконанні самостійної роботи. В цілому форми та методи навчання сприяють досягненню програмних результатів навчання і здобувачі освіти ними задоволені (відповідь на запит 6.1). Реалізації студентоцентрованого підходу при навчанні на ОП сприяють можливості вибору здобувачем освіти тем кваліфікаційної та курсової робіт, бази практики, вибіркових дисциплін, тем індивідуальних завдань, можливості проведення наукових досліджень під керівництвом викладача. Також цей підхід забезпечується сучасними інструментами організації освітнього процесу на ОП, зокрема e-Campus, який містить необхідні для навчання матеріали, електронні ресурси наукової бібліотеки ЗВО, які доступні цілодобово. Вибір викладачами методів навчання та викладання здійснюється на засадах академічної свободи і залежить від особливостей ОК. Реалізація прав на академічну свободу і висловлювання думок на ОП забезпечується систематичними різноплановими опитуваннями усіх учасників освітнього процесу (відповідь на запит 6) та залученням до обговорення органів студентського самоврядування, фокус-груп (інформація отримана під час спілкування ЕГ із здобувачами освіти та представниками студентських самоврядних структур). Навчання за різними формами (денна, заочна) у межах ОП Екологія відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Водночас ЕГ зазначає, що при проведенні аналізу силабусів ОК виявлене лише часткове забезпечення освітніми компонентами таких програмних результатів навчання, як ПР6, ПР12, ПР24.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Надання учасникам освітнього процесу інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів здійснюється викладачами на перших заняттях на початку семестру, також інформування щодо цих питань у режимі on-line реалізується за допомогою силабусів, які містять зазначену інформацію і розміщені на сайті кафедри хімічної інженерії та екології (вільний доступ) та в

системі e-Campus (у кабінеті здобувача освіти, ресурс доступний за паролем, який надається на початку навчання на ОП). Система e-Campus СНУ імені В. Даля містить основну інформацію про організацію та зміст освітнього процесу (в цьому експертна група пересвідчилась, отримавши тимчасовий доступ під час візиту) – графік навчального процесу, розклад, індивідуальний навчальний план, каталог дисциплін вільного вибору, силабуси, робочі програми, інформаційні та методичні ресурси з кожного освітнього компоненту ОП, методичні вказівки до виконання різних видів робіт (зокрема, до проходження переддипломної практики, виконання кваліфікаційної роботи). Інформація щодо організації освітнього процесу міститься у вільному доступі на сайті ЗВО у вкладці Студенту. Надання інформаційної підтримки в режимі on-line (офіційний сайт, e-Campus, Viber-групи) є ефективною формою, особливо при навчанні за умов карантинних обмежень, що було зазначено здобувачами під час зустрічі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО під час реалізації ОП Екологія забезпечує поєднання навчання і досліджень. Це реалізується як під час аудиторних занять, так і при виконанні самостійної роботи. Цьому також сприяє виконання комплексного курсового проєкту та підготовка кваліфікаційної роботи, які містять інноваційну складову, а у деяких присутні елементи наукової новизни (відповідь на запит 11). На аудиторних заняттях студенти презентують як результат наукового пошуку доповіді, індивідуальні завдання. На лабораторних роботах, в курсовому та дипломному проєктуванні застосовуються експериментальні установки (представлені ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази ОП Екологія), що дає можливість формувати дослідницькі навички. По темі кваліфікаційної роботи здобувачі освіти готують друковані роботи (статті, матеріали конференцій тощо, список таких робіт доданий у відповіді на запит 12). Результати досліджень, які проводяться здобувачами освіти, також оформляються у вигляді конкурсних робіт і на Всеукраїнських конкурсах студентських робіт вони неодноразово займали призові місця. Впровадження дослідницьких методів (мікроскопія, біотестування, хроматографія тощо) у навчання забезпечує ефективну підготовку до Всеукраїнських студентських олімпіад, на яких здобувачі освіти посідали призові місця (відповідь на запит 15). Дослідницька діяльність також проводиться під час переддипломної практики із застосуванням сучасних методів та устаткування як баз практики (до них входять дослідницькі центри), так і кафедри хімічної інженерії та екології. На зустрічі студенти старших курсів підтверджували свою участь у конференціях і тренінгах та позитивно оцінювали таку практику.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Система перегляду та оцінювання змісту ОПП Екологія ґрунтується на Положенні про освітні програми СНУ ім. В. Даля, яке передбачає процедуру, як правило, щорічного перегляду ОП, що має місце на ОП Екологія. Викладачі групи забезпечення оновлюють зміст ОП на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі екології та охорони довкілля та за пропозиціями стейкхолдерів, що було підтверджено на зустрічі з роботодавцями і студентами, результатами опитувань (відповідь на запит 6.1) та протоколами зсідання кафедри (відповідь на запит 1). У змісті різних ОК представлені природоохоронні технології та сучасні підходи до аналізу навколишнього середовища, новітні процедури екологічної оцінки (оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка), сучасні інструменти реалізації екологічної політики та сталого розвитку (сертифікація, аудит тощо), що є важливим для підготовки фахівців-екологів промислово розвинутого регіону. Наукові та науково-методичні здобутки викладачів висвітлені у навчальних посібниках, методичних і наукових публікаціях, монографіях (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/nauka/vidannya/>) та частково використовуються при викладанні ОК. Зміст ОК формується з урахуванням результатів стажування та наукових досягнень і сучасних практик (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/kafedra/novini/onlain-zakhid-shvedski-rishennia-povodzhennia-z-pobutovimi-vidkhodami-iaonii-dosvid-mozhe-buti-zastosovani-v-ukrayini/>). Наразі є потреба в оновленні бази літературних джерел ОК ОП та ширшого залучення наукового досвіду НПП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Міжнародна мобільність здобувачів ОП Екологія регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу СНУ ім. В. Даля і передбачає можливості навчання та стажування у Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza та The University of Economics (Varna). Для популяризації серед студентів програм міжнародної мобільності, зокрема програми ERASMUS+, ЗВО проводить зустрічі (<https://snu.edu.ua/studenty-snu-im-v-dalya-diznalya-pro-programy-mobilnosti-dlya-molodi/#more-48076>). Під час спілкування з ЕГ здобувачі освіти демонстрували обізнаність у питаннях міжнародної академічної мобільності і наводили приклади її реалізації іншими студентами, проте наразі не скористались цими можливостями через карантинні обмеження. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО та розширення міжнародних зв'язків позитивно впливає на розвиток активностей (навчання, викладання та наукові дослідження) на ОП Екологія. Викладачі групи забезпечення та студенти ОП Екологія беруть участь у міжнародних дослідженнях, зокрема проводились дослідження у межах Ініціативи з розвитку екологічної політики й адвокації в Україні, що здійснюється Міжнародним фондом

«Відродження» за фінансової підтримки Швеції (https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2021/06/zvit_igs-donbasu-i-dovkillya_compressed_16062021.pdf). Також організуються міжнародні конференції (<https://snu.edu.ua/xhiv-mizhnarodna-naukovo-tehnichna-konferentsiya-tehnologiya-2021-u-snu-im-v-dalya/#more-45978>). Учасники освітнього процесу мають можливість користуватися міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних SCOPUS, Web of Science, а також понад 50 ресурсами відкритого доступу (http://library.snu.edu.ua/index/resursi_vidkritogo_dostupu/0-158). За інформацією завідувача кафедри для ознайомлення здобувачів освіти ОП Екологія із світовими науковими здобутками у поточному семестрі заплановано прослуховування лекцій Володимира Тарабари (Volodymyr V. Tarabara) професора факультету будівництва та інженерної екології (Університет штату Мічиган, Іст-Лансінг, США) у рамках міжнародної освітньої програми імені Фулбрайта на запрошення НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (хіміко-технологічний факультет).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: 1. Наявність потужного інструменту з організації освітньої діяльності – e-Campus. 2. Наявність силабусів у вільному доступі. Позитивні практики: 1. Створення роликів для користувачів системи e-Campus та системи вибору вибіркових дисциплін. 2. Створення методичних вказівок у допомогу першокурсникам щодо користування розкладом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. Процес урахування результатів наукових досягнень викладачів і сучасних практик в освітньому процесі потребує поглиблення. 2. Відсутність міжнародної мобільності на ОП Екологія. Недоліки: 1. Часткове забезпечення освітніми компонентами таких програмних результатів навчання, як ПР6, ПР12, ПР24. 2. Наявність у силабусах ОК застарілої бази літературних джерел. Рекомендації: 1. Забезпечити досягнення ПР6, ПР12, ПР24 у повному обсязі. 2. Оновити базу літературних джерел. 3. Ширше використовувати результати власних досліджень викладачів при викладанні ОК. 4. Удосконалити силабуси шляхом розміщення в них конкретної інформації щодо графіка консультацій – чітко вказувати день та час їх проведення. 5. Актуалізувати діяльність Ради молодих вчених для здобувачів освіти за ОП Екологія.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Застосовані в ОП Екологія форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, а також відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Учасники освітнього процесу своєчасно отримують чітку інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у т.ч. у формі силабуса). Має місце поєднання навчання і досліджень, інтернаціоналізація діяльності у рамках реалізації ОП Екологія, проте такі практики потребують ширшого застосунку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контроль досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання регламентується Положенням про організацію освітнього процесу СНУ ім. В. Даля та Положенням про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у СНУ ім. В. Даля, які оприлюднені на сайті ЗВО. Згідно з Положеннями та підтвердженою студентами і викладачами інформацією, яка також відображена в силабусах і робочих програмах, в освітньому процесі застосовуються поточний і семестровий контроль знань – за кожним освітнім компонентом, атестація – за освітньою програмою в цілому. Контрольні заходи проводяться згідно з графіком навчального процесу, який затверджується на кожний навчальний рік. Інформація про форми контрольних заходів у повному обсязі

відображена в силабусах, які представлені у вільному доступі на сайті структурного підрозділу (кафедра хімічної інженерії та екології) та робочих програмах навчальної дисципліни, які разом із силабусами представлені в електронному ресурсі ЗВО eCampus СНУ імені В. Даля (в цьому експертна група пересвідчилась, отримавши тимчасовий доступ під час візиту). Також у зазначених матеріалах наведений розподіл балів по всіх формах контрольних заходів (поточних, семестрових). Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за національною, 100-бальною та шкалою ЄКТС. Різноманітні форми поточного контролю, а саме усне та письмове опитування (в т.ч. тестування), захист лабораторних та практичних робіт, студентські презентації та виступи на наукових заходах (семінари, конференції, тощо), дозволяють у повній мірі встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. Форми семестрового контролю (залік, диференційований залік, іспит) також відображено у силабусах і робочих програмах ОК. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів за іспит та поточний контроль усіх видів навчальної роботи. На основі аналізу силабусів ОП Екологія з'ясовано, що безпосередньо на іспит відводиться 30-50 балів, що сприяє заохоченню здобувачів освіти до активної участі в освітньому процесі протягом семестру. Підсумкова атестація проводиться на завершальному етапі навчання у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Організація роботи екзаменаційної комісії, процедура захисту визначені Положенням про екзаменаційну комісію у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля. Під час спілкування із здобувачами освіти експертною групою встановлено, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання їм доводяться заздалегідь: 1) при формуванні індивідуального плану, 2) кожним викладачем дисципліни на перших заняттях, 3) при ознайомленні з силабусами дисциплін, які знаходяться у вільному доступі на сайті кафедри, а також в системі e-Campus. Вони є чіткими та зрозумілими для здобувачів освіти.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти за ОП Екологія, а саме – публічний захист кваліфікаційної роботи, відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Процедура захисту визначена Положенням про екзаменаційну комісію у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля. Порядок проведення захисту включає такі етапи: представлення здобувача ВО секретарем ЕК; доповідь здобувача ВО (до 10 хвилин); відповіді здобувача ВО на поставлені запитання; оголошення відгуку керівника та рецензії на кваліфікаційну роботу; відповіді здобувача ВО на зауваження керівника та рецензента; закрите обговорення результату захисту членами ЕК; оголошення результату захисту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО діють чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, процедура яких регламентується Положенням про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у СНУ ім. В. Даля та Положенням про екзаменаційну комісію у СНУ ім. В. Даля. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується проведенням тестового контролю з використанням комп'ютерного забезпечення в деяких дисциплінах. Захист курсових робіт, практик та кваліфікаційної роботи проводиться в комісіях. Здобувач ЗВО, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час семестрового підсумкового контролю та атестації, має право на оскарження процедури та результатів. Для вирішення конфліктних ситуацій застосовується Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у СНУ ім. В. Даля. При зустрічі із здобувачами освіти та викладацьким складом експертною групою була виявлена їх обізнаність у процедурах оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Результати анкетування студентів щодо викладання освітніх компонентів (відповідь на запит 6.2) свідчать про прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання викладачами групи забезпечення ОП Екологія.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика та процедури дотримання академічної доброчесності у ЗВО регламентуються Положенням про запобігання та виявлення академічної недоброчесності СНУ ім. В. Даля, яке є у вільному доступі на офіційному сайті. В цілому діяльність ЗВО спрямована на популяризацію академічної доброчесності, а саме затверджений Кодекс академічної етики СНУ ім. В. Даля, створена Комісія з академічної етики – колегіальний орган, який приймає рішення про відповідність дій членів університетської спільноти вимогам цього Кодексу та розглядає конфліктні ситуації. На розвиток у здобувачів навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування спрямована робота Наукової бібліотеки, яка також пропонує інформаційний захід

«Говоримо про академічну доброчесність» (<https://snu.edu.ua/resursy-naukovoyi-biblioteki-dlya-studentiv-snu-im-v-dalya>). Усі учасники освітнього процесу під час зустрічей з експертною групою продемонстрували обізнаність у питаннях дотримання академічної доброчесності при реалізації ОП та в науковій та навчально-методичній роботі викладачів. Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти перевіряються на плагіат з використанням сервісів компанії ТОВ «Антиплагіат», а саме AntiPlagiarism.net та онлайн-сервісу Unicheck (відповідь на запит 14). З питань академічної доброчесності проводиться опитування здобувачів освіти та викладачів (відповідь на запит 6), результати яких свідчать про формування ціннісного ставлення до питань академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: 1. Процедури проведення контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання академічної доброчесності забезпечені відповідним положеннями, які містять усі складові, що необхідні для їх реалізації, та представлені у вільному доступі. Позитивні практики: 1. Оприлюднення в силабусах ОК політики курсу щодо плагіату та академічної доброчесності. 2. Залучення Наукової бібліотеки ЗВО до поширення та впровадження положень академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1. Невисокий рівень використання у поточному контролі тестування за допомогою комп'ютерної техніки. Недоліки: 1. Відсутність перевірки на плагіат інших видів робіт, окрім кваліфікаційної роботи. Рекомендації: 1. Ширше запроваджувати тестування з використанням комп'ютерної техніки при оцінюванні результатів навчання. 2. Поступово запроваджувати перевірку на плагіат курсових та інших видів робіт здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими, доводяться до відома здобувачів на початку семестру. Дозволяють встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. Форма атестації відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія для другого (магістерського) рівня навчання. ЗВО забезпечує реалізацію процедур, спрямованих на підтримку академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу. Недоліки – не суттєві.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ЕГ відомостей самооцінювання, що наведені в таблиці 2 та інформації розміщеної у відкритому доступі (Google Scholar, ORCID, Web of Science ResearcherID), засвідчує достатній рівень відповідності академічної кваліфікації (зокрема профільної освіти, наукового ступеню, наукових публікацій) та професійного досвіду (в т.ч. стажування, підвищення кваліфікації) НПП освітнім компонентам, що дозволяє забезпечити фахове викладання на ОП. НПП кафедри задіяними на ОП в 2019-2020 р було пройдено тематичне стажування, зокрема: проф. Суворін О. В., доц. Мохонько В. І., доц. Ожередова М. А., доц. Зубцов Є. І., доц. Лисиця В. Є. Під час інтерв'ювання здобувачів та випускників ОП встановлено що вони задоволені кваліфікацією НПП. На запит ЕГ ЗВО надало результати опитування здобувачів вищої освіти відносно оцінки рівня викладання, їх аналіз підтвердив високий рівень викладання. Згідно з таблиці 2 відомостей самооцінювання на ОП задіяно 8 науково-педагогічних працівників, які викладають обов'язкові компоненти: один доктор наук, 6 кандидатів наук та 1 старший викладач.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Добір викладачів на ОП здійснюється згідно Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СНУ ім. В. Даля та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (затверджений наказом ректором СНУ ім. В. Даля № 151 /1 від 31.05.2021.) (https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/POLOZHENNYA-pro-konkursn.vidbir-31_05_2021.pdf). Аналіз зазначеного документу, що оцінку професійного рівня та відбір кандидатів здійснюється конкурсною комісією згідно п. 6.1.5 положення - конкурсна комісія розглядає заяви та документи осіб, які виявили бажання зайняти посаду та встановлює їх відповідність кваліфікаційним вимогам. Згідно положення для участі в конкурсі претендент подає особовий листок з обліку кадрів, автобіографію, копії документів про освіту та підвищення кваліфікації, копію трудової книжки, CV тощо. При інтерв'юванні адміністративного персоналу та НПП ЕГ засвідчила що конкурсний добір проводиться на засадах відкритості та об'єктивності, обґрунтованості, колегіальності прийняття рішень. Начальник відділу кадрів Літвінова Л.М. повідомила, що оголошення про вакантні посади НПП розміщуються на сайті університету а на заміщення посади завкафедрою ще публікуються в газеті «Перспектив». НПП зазначили, що професіоналізм є вирішальною вимогою конкурсного добору.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Відповідно до запиту 2 проведеного інтерв'ювання роботодавців та Відкритої зустрічі ЕГ встановила, що при реалізації ОП ЗВО активно співпрацює з місцевими роботодавцями: укладено договори про співпрацю, співробітництво, проходження практики. Зокрема, базами для проходження практик є: ПрАТ «Северодонецький ОРГХІМ», ТОВ «Науковий центр вивчення ризиків «РІЗІКОН», ТЗОВ «Продмашстрой», ТОВ «Хіміятехнологія», ТОВ НВП «Зоря», ПрАТ «Хіміяпроект», Клініко-діагностичний Центр "ФАРМБІОТЕСТ", Луганський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, ТОВ НВП "ДНІПРОЕНЕРГОСТАЛЬ", Управління екології та природних ресурсів Луганської облдержадміністрації. Укладеними договорами передбачено участь роботодавців в розробленні ОП, підвищенні кваліфікації та в роботі екзаменаційних комісій. Під час зустрічі з роботодавцями представники ПрАТ «Северодонецький ОРГХІМ», ТОВ «НВП Хіміятехнологія», ТОВ «ЗОЛЯ», ПрАТ «Хіміяпроект» підтвердили факти проходження практики здобувачами ОП та можливості їх трудовлаштування. Під час Відкритої зустрічі представники Управління екології та природних ресурсів Луганської облдержадміністрації Повідомили про участь в обговоренні ОП та залученню здобувачів до екскурсій.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час проведених ЕГ зустрічей з випускниками, здобувачами та роботодавцями підтверджено, що до аудиторних занять на ОП залучаються експерти галузі та представники роботодавців. Зокрема, в 2020 р. була проведена відкрита лекція начальником відділу з питань ведення заповідної справи, природних ресурсів та екомережі управління земельних, водних та природних ресурсів Управління екології та природних ресурсів Луганської облдержадміністрації Світланою Долженко на тему: «Залучення громадськості до проведення процедури оцінки впливу на довкілля». Експерти в галузі екології входять до складу Атестаційної комісії, згідно з Положенням про Екзаменаційну комісію в СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 17/4-01 від 03 лютого 2021 р.)(<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-105/>) Заступник Голови правління ПрАТ «Северодонецький ОРГХІМ» - к.т.н. Азаров М.І. є головою екзаменаційної комісії із захисту випускних кваліфікаційних робіт здобувачів ОП «Екологія». Оскільки під час карантинних обмежень у 2020 році навчання здійснювалось у дистанційній формі представники роботодавців та експерти галузі були обмежені в проведенні лекцій та зустрічей, вважаємо, що можливості залучення професіоналів-практиків під час дистанційного навчання частково реалізовані. ЕГ рекомендує активізувати залучення професіоналів-практиків до навчального процесу.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Згідно Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля №95-20 від 01.06.2020 р.) (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-46/>) ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації та стажування викладачів не рідше як один раз на п'ять років зі збереженням середньої заробітної плати (п.5.3). Підвищення кваліфікації працівників здійснюється на підставі договорів, що укладаються між закладом замовником та СНУ ім. В. Даля (п.5.5.). ЕГ встановлено, що відповідно до п.5.4 даного положення, підвищення кваліфікації працівників може здійснюватись також у закладі вищої освіти, у якому вони працюють відповідно до цього Положення. Зокрема, підвищували свій професійний рівень в СНУ ім. В. Даля в 2019 та 2020 р проф. Суворін О. В. за програмою «Сучасні науки підходи до організації природоохоронної діяльності», доц. Мохонько В. І. «Використання методів системного аналізу для оцінки стану навколишнього середовища», доц. Ожередова М. А. «Сучасні методи охорони урбанізованих геосистем», доц. Зубцов Є. І. «Сучасні методи

проектування природоохоронних об'єктів», доц. Лисиця В. Є. «Оцінка антропогенного навантаження на водні ресурси річки Сіверський Донець та оптимізація використання цих ресурсів».

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО з метою заохочення та оцінки діяльності НПП проводить рейтингову оцінку відповідно до Положення про рейтингову оцінку діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр та навчально-наукових інститутів (факультетів) СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 15/17 від 02 лютого 2021 року, <https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-10/>). Згідно з п. 5.4 звіт з рейтингового оцінювання є обов'язковим додатком до індивідуального плану роботи НПП. Оцінка професійної майстерності НПП здійснюється шляхом проведення щорічного конкурсу «Кращий за професією», у відповідності до Положення про конкурс «Кращий за професією» (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 99/2 від 10.04.2019 року, <https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-90/>). Конкурс відображає особисті досягнення номінантів за напрямом їх основної діяльності (кількість наукових і науково-методичних праць, публікації, підготовка науково-педагогічних кадрів тощо). Під час інтерв'ювання НПП ЕГ встановила, що НПП, виплачуються грошові винагороди (відповідно до рейтингу, перемоги у конкурсі «Кращий за професією», за захист дисертацій, за публікаційну активність тощо). Моніторинг рівня професіоналізму НПП здійснюється шляхом взаємного відвідування занять викладачами, проведення відкритих занять, а також опитувань здобувачів. На запит 9 ЕГ ЗВО надало матеріали, що підтверджують заохочення НПП зокрема згідно з наказом 181-К від 30.09.2021 р. нагороджено почесною грамотою СНУ ім. В. Даля доц. Ожередову М.А., згідно ж із цим наказом Зубцову Є.І. оголошено подяку. Завідувачу кафедри Суворіну О. В. у 2020 р. присвоєно Почесне звання Заслужений діяч науки і техніки України.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: 1. Випускники та здобувачі освіти високо оцінюють професіоналізм НПП, залучених до викладання на ОП. 2. Процедури конкурсного добору викладачів є об'єктивними та визначеними наперед, а також дозволяють забезпечити академічну і професійну кваліфікацію викладачів, необхідну для досягнення цілей ОП та ПРН. 3. НПП мають можливість проходити стажування та підвищення кваліфікації. 4. У ЗВО діє система матеріального та морального заохочення викладачів за викладацьку майстерність, наукові дослідження, навчально-методичну роботу через рейтингування НПП та проведення конкурсів майстерності. Позитивні практики: 1. ЗВО співпрацює з провідними компаніями регіону, місцевими органами влади, забезпечуючи проведення практик на їх базі. 2. Представники роботодавців входять до складу атестаційних комісій по захисту кваліфікаційних робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: 1. Залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять має значний потенціал в умовах навчання за дистанційними технологіями, який не було в повній мірі реалізовано під час карантинних обмежень. Рекомендації: 1. Рекомендуємо в подальшому посилити залучення роботодавців до проведення аудиторних занять. 2. Для покращення системи підвищення кваліфікації НПП рекомендуємо приділити більше уваги програмам розвитку та удосконалення soft-skills у викладачів, що, за загальноприйнятою думкою, дозволяє підвищити ефективність розвитку соціальних навичок у здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики ОП, незначні недоліки та рекомендації з удосконалення ОП, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Екологія», відповідає рівню В за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ виявила, що фінансових, матеріальних та технічних ресурсів ЗВО достатньо для досягнення цілей ОП та ПРН. Площа аудиторій є достатньою, а мережа матеріально-технічних та соціально-структурних об'єктів є дійсно розвиненою (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Materialna-tehnichna-baza-2020.pdf>). В ЗВО функціонує наукова бібліотека (<http://library.snu.edu.ua/>) з доступом до електронних видань для самостійної роботи студентів (http://library.snu.edu.ua/index/na_dopomogu_osvitnomu_procesu/0-5), до баз OECD iLibrary, Web of Science, ScienceDirect та Scopus, EBSCO HOST, Springer Link (<http://library.snu.edu.ua/>). До послуг здобувачів ОП та НПП працює комп'ютерний клас. Комп'ютери для нього були отримані через участь у гранті за сприяння Проекту USAID «Економічна підтримка Східної України» у 2020 році – це 26 стаціонарних комп'ютери, два ноутбуки, два принтери, два проектори, дві мультимедійні дошки та допоміжне устаткування (миші, клавіатури, колонки, камери тощо) (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/kafedra/novini/pratsiuemo-nad-komplektatsiieiu-kompiuternikh-laboratorii-dlia-nashikh-studentiv/>). Студенти під час зустрічі зазначили про сучасний рівень комп'ютерної техніки та комфортність роботи на ній. На комп'ютерах встановлено ліцензоване програмне забезпечення – Windows 10 Pro та антивірус для кожної одиниці техніки, MechLab, ChemLab. Університетом придбано спеціалізоване програмне забезпечення ЕОЛ-2000[h]. 80 % території ЗВО покрито безкоштовним Інтернетом Wi-Fi. Перед входом у корпуси встановлені спеціальні стоянки для велосипедів та інших двоколесних засобів транспортування. Існує облаштоване місце для відпочинку студентів в корпусі.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ до інфраструктури: інформаційних ресурсів, бібліотеки, лабораторій, комп'ютерного класу, читального залу є безкоштовним. На території ЗВО наявні зони вільного доступу до мережі Wi-Fi. Здобувачі та НПП мають вільний доступ до лабораторного обладнання, комп'ютерних класів та мультимедіа. Це підтвердилося під час зустрічей із здобувачами, викладачами, менеджментом та самоврядуванням. Платних послуг у ЗВО (окрім харчування) – не виявлено. Усі необхідні компоненти дійсно безкоштовні, включно з виготовленням студентського квитка (якщо це перше виготовлення, платне його виготовлення тільки повторне, у разі втрати його здобувачем – згідно з відповідним положенням <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Polozhennya-pro-poryadok-vydachidokumentiv-2019.pdf>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час зустрічей з НПП та здобувачами було виявлено, що освітнє середовище дійсно безпечне для життя та здоров'я. Проводяться регулярні інструктажі з техніки безпеки та охорони праці, під час перегляду матеріально-технічної бази було продемонстровано журнали з техніки безпеки та охорони праці – заповнені та підписані; журнали ведуться регулярно. На поверхах корпусів розміщені плани евакуації та вогнегасники. Для безпечності здобувачів з порушенням зору існують спеціальні наліпки на сходах, що дозволяють відчутти сходи, пандус при вході – є міцним та капітальним для безпечного використання його здобувачами з особливими потребами при пересуванні. Для підтримання психічного здоров'я здобувачів у ЗВО функціонує науково-практичний Центр медико-соціальних психотехнологій (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-83/>). У корпусі є декілька фізичних скриньок довіри, а також електронна скринька довіри, звернення до яких є анонімними (за бажанням здобувачів) та розглядаються спеціальною комісією (<https://snu.edu.ua/skrynka-doviry/>). Звернутися здобувач також може до студентського самоврядування, куратора або декана (вибір за бажанням здобувача). Члени студентського самоврядування повідомлені про механізми захисту прав здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Підтримка здобувачам надається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в СНУ ім. В. Даля (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-82/>). Комунікація зі студентами ОП здійснюється шляхом особистого спілкування під час освітнього процесу або через електронне середовище університету, а також через особисті соціальні мережі та месенджери. З будь-яких питань здобувачі можуть звертатися до старост своїх груп, представників студентського самоврядування, кураторів, керівництва у письмовій чи усній формі. Для вирішення організаційних питань або для отримання інформації здобувачі можуть звернутися на офіційний сайт ЗВО, де викладаються актуальні оголошення з необхідною інформацією. Консультативна підтримка реалізована через розклад консультацій або звернення здобувачів до викладача з проханням надати консультацію. За словами здобувачів, вони задоволені такою підтримкою, так як мають номер телефону, пошту, соціальну сторінку викладача і можуть звертатися цими способами та завжди

отримують необхідну та корисну консультацію. Відмов від консультативної підтримки з боку викладачів виявлено не було. Соціальна підтримка забезпечується через існування скриньки довіри (фізичної та електронної), здобувачі обізнані про можливість звернутися до студентського самоврядування (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polozhennya-nova-redaktsiya-vid-25-zhovtnya-1.pdf>), написати письмове звернення до адміністрації ЗВО, звернутися до куратора, гаранта, завідуючого кафедрою та в Центр медико-соціальних та психотехнологій кафедри практичної психології та соціальної роботи (<https://snu.edu.ua/university/sferaposhyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-83/>). За результатами зустрічей зі здобувачами ВО за ОП та студентським самоврядуванням – здобувачі задоволені підтримкою, зауваження відсутні. Результати опитування щодо задоволеності підтримки здобувачами викладені на сайті ЗВО (http://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/d5/70/d570c8e1-7355-4cde-94e0-ec4b1322aac3/opituvannia_zdobuvachiv_vishchovi_osviti_shchodo_rivnia_zadovolenosti_pidtrimkoiu.pdf).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Право на освіту для осіб з особливими освітніми потребами викладено у Правилах прийому для здобуття вищої освіти (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Pravyla-pryjomu-2021-vid-25-06-2021.pdf>, особливості на сторінках 28, 36). За ОП Екологія магістерського рівня такі здобувачі не навчаються, проте ЕГ пересвідчилась у достатності умов для навчання. Під час перегляду матеріально технічної бази (віртуальна екскурсія Університетом) було продемонстровано комфортні для використання пандуси, оновлена санітарна кімната на зразковому рівні. У разі необхідності викладання для осіб з особливими потребами лекційні та практичні заняття можуть бути переміщені на перший поверх. Окрім цього існує інфраструктура для осіб з порушенням зору, це необхідні наліпки на сходах, перилах, а також у кабінетах. Варто відмітити, що в ЗВО за іншою ОП навчається здобувач з порушенням зору, який використовує цю інфраструктуру і бере активну участь у житті Університету та успішно навчається. На зустрічах експерти змогли пересвідчитися, що адміністрація, НПП та самоврядування готові підтримувати осіб з особливими потребами, супроводжувати у разі необхідності та реалізовувати максимальну комфортність для навчання. Це також регламентується відповідним документом "Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення у СНУ ім. В. Даля" (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Poryadok-suprovodu.pdf>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

СНУ розробив низку документів та послідовно дотримується всіх інструкцій, це: Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-108/>), Кодекс академічної етики (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-111/>), Положення про запобігання та протидію булінгу (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-110/>), Антикорупційна програма (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-93/>). Діє Центр гендерної культури (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-79/>), даний центр було продемонстровано під час огляду матеріально технічної бази, а також про нього детально розповіла керівниця центру, проте, здобувачі ВО та студентське самоврядування не проінформовані в існуванні та діяльності цього центру. Створена юридична клініка "PRO BONO", що надає безоплатні юридичні консультації НПП та здобувачам (<https://snu.edu.ua/subdivision/jurisprudence/>). Здобувачі повідомлені про механізми вирішення конфліктів та попередили про готовність у разі виникнення конфліктів використовувати скриньку довіри, а також звертатися за підтримкою до самоврядування, психологічного центру, гаранта, куратора або адміністрації СНУ. Існують опитування про академічну доброчесність, результати якого представлені на сайті (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/rezultati-opituvan/>), проте відсутнє опитування щодо виявлення конфліктних ситуацій. За ОП Екологія конфліктних ситуацій виявлено не було. Варто зазначити, що внутрішня психоемоційна атмосфера сприяє на запоруку доброзичливості та доброчесності, толерантності і у подальшому, що є запорукою не виявлення і подальші конфліктів.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: 1. Інфраструктура для осіб з особливими освітніми потребами (санітарна кімната, пандус в зразковому стані, інфраструктура для осіб з порушенням зору). 2. Стан комп'ютерного класу, а саме нові процесори та всі комплектуючі, що були отримані в 2020 році через участь в гранті. 3. Доброзичлива атмосфера, що попереджає виникнення конфліктів та булінгу. Позитивні практики: 1. Існування Центру гендерної культури

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони та недоліки: 1. Відсутність анонімних опитувань та їх результатів щодо виявлення конфліктних ситуацій, проявів дискримінації, сексуальних домагань, нетолерантності. 2. Здобувачі та студентське самоврядування не достатньо проінформовані про існування та діяльності Центру гендерної культури. 3. Студентське самоврядування не залучене до складання та затвердження анкет для анонімних опитувань щодо академічної доброчесності. Рекомендації: 1. Створити анонімні опитування та викладати їх результати щодо конфліктних ситуацій, проявів дискримінації, сексуальних домагань, нетолерантності. 2. Проінформувати здобувачів ВО та студентське самоврядування в існуванні Центру гендерної рівності та залучити їх до діяльності Центру. 3. Залучити студентське самоврядування до складання анкет та затвердження цих анкет, за можливості викласти та зафіксувати цю залученість документально у відповідному Положенні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Критерій 7 було проаналізовано із застосуванням голістичного підходу, а також методу аналізу сильних та слабких сторін, зокрема вирішальними були сильні сторони про інфраструктуру для осіб з особливими потребами та реалізацію їх права на освіту та стан комп'ютерного класу, а серед слабких сторін та недоліків - це відсутність опитувань щодо виявлення конфліктних ситуацій та слабка залученість студентського самоврядування до складання та затвердження анкет для опитувань. Дотримання наданих рекомендацій, за думкою ЕГ, виправлять слабкі сторони, недоліки, а також допоможуть створити деяку зразковість у контексті критерію 7, тому ЕГ оцінила Критерій 7 на рівень В, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми визначені в Положенні про організацію освітнього процесу (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-82/>), Положенні про гаранта освітньої програми (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-99/>) та Положенні про освітні програми (<https://snu.edu.ua/informatsijna-kartka-dokumenta/>). Згідно з Положенням про освітні програми розроблення ОП відбувається за такими етапами: аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів, формування проектної групи, призначення гаранта ОП, визначення профілю ОП, визначення змісту ОП та розроблення навчального плану, проведення публічного обговорення ОП і внесення змін за результатами обговорення, створення групи забезпечення. Затвердження відбувається починаючи із оприлюднення проекту ОП не пізніше ніж за місяць на сайті ЗВО, розроблення портфоліо ОП (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/>), формування службової записки на ім'я ректора, розгляд Вченою радою проекту ОП та затвердження. Моніторинг ОП включає в себе Зовнішнє оцінювання ОП (акредитація, наприклад, суміжних ОП), внутрішнє оцінювання якості ОП (самоаналіз гарантом та формування звіту з недоліками та рекомендаціями, пропозиціями). Періодичний перегляд відбувається на підставі ініціативи і пропозиції гаранта ОП, членів групи забезпечення, стейкхолдерів, результатів оцінювання якості або об'єктивних зміни інфраструктури тощо. Як правило, ОП переглядається раз на рік. Вищезазначена інформація та зміст низки документів та Положень щодо змісту даного підкритерію підтверджена експертною групою при аналізі представлених матеріалів та при спілкуванні з стейкхолдерами на зустрічах (організаційна, з НПП, адміністрацією, здобувачами, студентським самоврядуванням та сервісним персоналом).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно Положення про освітні програми (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-OP.pdf>) студентське самоврядування залучено до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення як партнери. Разом із здобувачами ВО самоврядування також залучено до участі у розширених засіданнях кафедри, зокрема староста групи ОП Екологія другого курсу магістерського рівня була присутня на останньому засіданні при перегляді ОП, про що свідчить Протокол №12 від 26 травня 2021 року (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/materiali-shodo-akreditaciyi-op-ekologiya/>). Ця інформація підтвердилась під час зустрічей. Також враховуються результати опитувань здобувачів (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/rezultati-opituvan/>) та інформація, що отримана під час усного спілкування здобувачів та самоврядування з гарантом та/або групою забезпечення.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП як партнери шляхом надання пропозицій на розширених засіданнях кафедри, про що свідчать Протоколи перегляду ОП (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/materiali-shodo-akreditaciyi-op-ekologiya/>), опитування роботодавців, про що свідчать результати опитувань (http://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/of/5e/of5e4199-8485-438f-a5d9-9409c8babf59/anketa_dlia_robotodavtsiv_ekologii_magistr.pdf), відгуки та рецензії роботодавців (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/vidguki-robotodavciv/>), а також усне спілкування під час проведення практик, зустрічей та спільних проєктів. На зустрічі ЕГ з роботодавцями підтверджено, що до їх пропозицій дослуховуються гарант та група забезпечення, а також вони відмітили, що зацікавлені в студентах і дійсно відчують себе партнерами ОП. Роботодавці надавали пропозиції щодо навчання процедури ОВД, а також запропонували поглибити навчання технологіям в контексті забезпечення екологічної безпеки. Врахування інтересів роботодавців також відбувається при проведенні ярмарку вакансій, який щорічно організовується в СНУ (<https://snu.edu.ua/?p=12407>). Додатково директор ПрАТ «Хімпроєкт» повідомив про те, що він як представник зазначеного підрозділу, встановив програмне забезпечення для СНУ, яке хотів, щоб використовували здобувачі при навчанні, зокрема програма Abitech (дисципліни стосовно енергетичного обладнання). За результатом спілкування із стейкхолдерами, що завітали на Відкриту зустріч, ЕГ було повідомлено про рекомендації та пропозиції щодо посилення викладання питань законодавства в екологічній безпеці, за їх словами це було прийнято до уваги групою забезпечення.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Центр розвитку кар'єри (https://snu.edu.ua/career_development_center/) займається сприянням працевлаштуванню випускників, розвитку кар'єри та наданням консультацій. Центр збирає інформацію щодо кар'єрного шляху випускників та аналізує отримані дані. Підтримка зв'язку для отримання інформації відбувається через соціальні мережі та анкетування (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdvUM_PFtHG3N5cSIORoo8npQKu4mzdaXDHjSnBfZi88ZioA/viewform), результати якого викладені на сайті ЗВО (http://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/00/36/003601d7-963b-46de-b1fb-89f7a53a4066/anketa_dlia_vipusknikiv_ekologii_magistri.pdf). У ЗВО функціонує Асоціація випускників (<https://snu.edu.ua/vupuskniku/>), до якої можна вступити, заповнивши анкету, де вказується місце роботи. Також, кафедра збирає відгуки випускників щодо навчання за ОП «Екологія» магістерського рівня, посилення на які були надані у звіті самооцінювання.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Забезпечення моніторингу та реагування на виявлені недоліки забезпечує Робоча комісія з впровадження, перегляду освітніх програм та навчально-методичного забезпечення дисциплін (<https://snu.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osvitnoyi-diyalnosti/robochi-komisiyi-z-zabezpechennya-yakosti-osvitnoyi-ta-yakosti-vyshhoyi-osvity-snu-im-v-dalya/robocha-komisiya-z-vprovadzhennya-pereglyadu-osvitnih-program-ta-navchalno-metodychnogo-zabezpechennya-dystsyplin/>). Виявлення недоліків відбувається за допомогою опитування стейкхолдерів (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/rezultati-opituvan/>), аналізу відгуків роботодавців (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/vidguki-robotodavciv/>), звернень через скриньку довіри або усне спілкування. Суттєвих недоліків системою забезпечення якості ЗВО виявлено не було. Водночас системою якості не було виявлено недолік про невідповідність ОК ПРН згідно змісту підкритерію 2.2.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Екологія» магістерського рівня акредитується вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Постійний розвиток ОП та освітньої діяльності регламентується у відповідності до Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-4/>). Залучені до культури якості Вчена рада Університету, Методична рада Університету, Відділ із забезпечення якості освітньої діяльності. В результаті зустрічей фактом стало залучення всіх членів академічної спільноти через процедури внутрішнього забезпечення якості ОП. Це відбувається на етапах співпраці адміністрації, структурних підрозділів, декана, гаранта, групи забезпечення. Кожен з членів спільноти СНУ забезпечує якість освіти, зберігання та підвищення оцінки всіх ОП вищої освіти. Здобувачі та самоврядування підтвердили існування культури якості у вигляді лояльного відношення між всіма членами освітнього процесу та різними підрозділами.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони та недоліки: 1. Наявність сприятливого морально-психологічного клімату в Університеті. 2. Робота з випускниками кафедри, збір інформації щодо їх кар'єрного шляху. 3. Існування чітких процедур щодо оновлення освітньої програми. Позитивні практики: 1. Існування Центру розвитку кар'єри (https://snu.edu.ua/career_development_center/).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1. Слабкою стороною можна вважати відсутність взірцевості та інноваційності. 2. Малоінформативні протоколи засідань кафедри. В них відсутні конкретні пропозиції кожного з присутніх стейкхолдерів, а також інформація про те, які саме пропозиції було затверджено та втілено (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/materiali-shodo-akreditaciyi-op-ekologiya/>). 3. Внутрішня система забезпечення якості ВО не виявила недолік про невідповідність ОК ПРН та помилки, що були допущені при складанні Індивідуальних навчальних планів. Рекомендації: 1. Розробляти та протоколювати на розширених засіданнях кафедри конкретні пропозиції (ким та що запропоновано), а також дані про ухвалення пропозицій як окремий пункт. Підтверджуємо наявність пункту Ухвалення в Протоколах щодо затвердження проєктів навчального плану, рекомендуємо додати саме протоколювання конкретних пропозицій та чи ухвалено їх було. 2. Підвищити ефективність внутрішньої системи якості освіти в ЗВО у питаннях моніторингу ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

При оцінці критерію 8 експертна група застосувала голістичний підхід, а також метод порівняння сильних та слабких сторін у відповідності до цього критерію. Сильними сторонами є сприятливий морально-психологічний клімат у ЗВО, робота з випускниками ОП, збір інформації щодо їх кар'єрного шляху, існування чітких процедур щодо оновлення освітньої програми, а позитивною практикою – функціонування Центру розвитку кар'єри. Слабкими сторонами та недоліками є відсутність взірцевості та інноваційності, малоінформативні протоколи з розширених засідань кафедри, а також недостатнє сприяння ОП Екологія від внутрішньої системи якості в частині моніторингової підтримки на всіх етапах реалізації ОП (ПРН, ОК). Ці недоліки на думку ЕГ не є суттєвими, оскільки вони в цілому не перешкоджають реалізації процедури внутрішнього забезпечення якості ОП, а рекомендації ЕГ є досяжними.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні внутрішні документи, Накази та Положення, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті СНУ ім. В. Даля (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/>). Вони є легкодоступними, зрозумілими і чіткими: Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом СНУ (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-95/>), Положення про організацію освітнього (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-82/>), Статут СНУ (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-94/>). Та інші положення, викладені на сайті. ЗВО послідовно дотримується їх.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП викладає її проект на власному сайті (<https://snu.edu.ua/gromadski-obgovorennja/>). Саме там стейкхолдери можуть заповнити анкети і отримати відповідь на питання чи було затверджено їх пропозиції. Пропозиції надаються через усне спілкування, участь у розширених засіданнях кафедри, надання рецензій та відгуків (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/vidguki-robotodavciv/>). Під час експертизи було з'ясовано, що роботодавці, випускники та студенти були вчасно ознайомлені та надали свої пропозиції щодо вдосконалення змісту ОП. Таблиця пропозицій відсутня.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітня програма «Екологія» магістерського рівня вищої освіти викладена на офіційному сайті ЗВО (http://deps.snu.edu.ua/media/file_public/dd/4b/dd4b8227-7004-46ca-adf7-5ec26467194e/opys-op_101-ekologiya.pdf). ЗВО розробив портфоліо освітньої програми, де можна легко ознайомитись з ОП, відгуками, рецензіями, цілями, очікуваними результатами навчання, компонентами ОП, силабусами навчальних дисциплін (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: 1. Легкодоступність усіх документів, що регламентують правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/>) 2. Зручний пошуковий інструмент на сайті "Пошук" - дійсно допомагає упевнитися у прозорості та публічності. Позитивні практики: 1. Відгуки випускників (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/materiali-shodo-akreditaciyi-op-ekologiya/>). 2. Портфоліо ОП, що містить всю необхідну інформацію (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: 1. Відсутність інноваційності та взірцевості 2. Англійська версія сайту недовершена. Англійською прописані назви оголошень та вкладок, проте сам зміст оголошень не англійською (<https://snu.edu.ua/en/>). Недоліки: 1. Відсутність таблиці пропозицій. Рекомендації: 1. Рекомендуємо запровадити ведення таблиці пропозицій для зручності перегляду та порівняння всіх пропозицій, що надійшли від стейкхолдерів. Таким чином вдосконалити механізм отримання зауважень та пропозицій. 2. Довершити англійську версію сайту.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

При оцінці критерію 9 експертна група проаналізувала сильні та слабкі сторони, зокрема вирішальними були сильні сторони про легкодоступність документів та Положень ЗВО, зручний пошуковий інструмент на сайті, наявність відгуку випускників та розроблене портфоліо ОП, а серед слабких сторін та недоліків – це відсутність таблиці пропозицій. Слабка сторона про недовершену англomовну версію сайту не використовувалась при оцінці критерію, проте дотримання наданих рекомендацій, на думку ЕГ, дозволить виправити слабкі сторони, недоліки, а також допоможе створити деяку зразковість у контексті критерію 9. Тому, враховуючи сильні та слабкі сторони і відсутність взірцевості та інноваційності, ЕГ оцінила Критерій 9 на рівень В, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація.**

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Іванців Василь Володимирович

Члени експертної групи

Міронова Наталія Геннадіївна

Ломазов Павло Костянтинович